



Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати повторного відвідування
пансіонату для літніх людей
«Батьківський затишок»**

24.01.2025

м. Львів, 2025

I. ВСТУП

У межах реалізації проєкту «Регіональні групи національного превентивного механізму», що здійснюється Секретаріатом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з метою апробації моделі автономної роботи громадських моніторів у складі регіональних груп під час здійснення повторних відвідувань національного превентивного механізму до місць несвободи 24.01.2025 регіональною групою НПМ у Львівській області здійснено відвідування пансіонату для літніх людей «Батьківський затишок» (далі – пансіонат, заклад).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Панасенко Тетяна Володимирівна, представник громадської організації (керівник регіональної групи національного превентивного механізму у Львівській області);

Федюра Галина Ярославівна, представник громадської організації;

Шипов Юрій Олександрович, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Місцезнаходження закладу: Львівська область, село Пасіки-Зубрицькі, вулиця Дорожня, будинок 9б.

Відповідно до даних Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР) господарську діяльність у закладі здійснюють фізична особа-підприємець Калашников В'ячеслав В'ячеславович, дата запису: 02.09.2019, номер запису: 24790000000008861 (далі – ФОП Калашников В.В.) та фізична особа-підприємець Вашев Олексій Олегович, дата запису: 09.08.2022, номер запису: 2010350000000186843 (далі – ФОП Вашев О.О.), що функціонують з видом діяльності згідно з КВЕД 87.30 – надання послуг догляду із забезпеченням проживання для осіб похилого віку та інвалідів.

ФОП Калашников В.В. включений до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг Міністерства соціальної політики України.

Надання платних послуг з розміщення, утримання та харчування осіб похилого віку (далі – підопічні) у спеціально обладнаному житловому будинку для тимчасового проживання здійснюється на підставі укладення Договору про надання платних послуг, укладеного між ФОП та особою, яка діє в інтересах підопічного, за згодою підопічного.

Заклад розрахований на перебування 105 осіб. На день відвідування у пансіонаті перебувало 99 підопічних, з яких 33 чоловіків та 64 жінок. З них: 11 осіб з інвалідністю, 57 ліжкових хворих, 14 маломобільних осіб.

У закладі спільно проживають підопічні різної статі, яким відповідно до статті 23 Конвенції про права осіб з інвалідністю, забезпечено «особисті взаємини на рівні з іншими».

Пансіонат розташований у огороженому п'ятиповерховому будинку (фото 1). Для прогулянок та відпочинку підопічних облаштована прилегла територія, на якій встановлено лави, влітку альтанку (фото 2).

Пансіонат у більшій мірі пристосований для забезпечення потреб осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення у відповідності до ДБН В.2.2-40:2018 «Державні будівельні норми. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення». У пансіонаті облаштований вхідний пандус, міжповерховий ліфт (фото 2,3).

У пансіонаті наявна захисна споруда (укриття), яка забезпечує можливість безпечного перебування підопічних у разі оголошення сигналу «Повітряна тривога». Наявні запаси їжі, води, генератор для автономного існування закладу.

На день відвідування загальна чисельність працівників закладу складала 8 осіб: 6 доглядальниць, 1 кухар, 1 адміністратор. Під час робочої зміни у закладі постійно знаходиться 2 працівника з числа доглядальниць, які цілодобово здійснюють догляд за підопічними.

Житлові кімнати закладу розраховані на перебування/проживання від 1 до 5 осіб. Кімнати затишні, теплі та охайні. Вікна пансіонату незагратовані.

Житлові кімнати обладнані відповідно до потреб підопічних: наявні функціональні ліжка, проти пролежневих матраци, приліжкові столики та персональні засоби технічної реабілітації.

Працівниками пансіонату проводиться належне прибирання в житлових кімнатах та приміщеннях загального користування. Забезпечується відповідний догляд за особами похилого віку: надається допомога у годуванні, здійсненні індивідуальних санітарно-гігієнічних процедур. У пансіонаті відсутні будь-які сторонні запахи, натомість відчувається легкий запах ароматизованих паличок.

У будівлі пансіонату наявні схеми евакуації на кожному поверсі (фото 4).

Підопічні забезпечені чотириразовим харчуванням. Для підопічних, які хворіють на цукровий діабет, наявне дієтичне меню. Зі слів персоналу, керівником закладу здійснюється закупівля продуктів харчування один раз на тиждень. Місячні витрати на продукти харчування складають 210 000, 00 грн. Харчування в закладі забезпечується власними потужностями. У закладі наявне десятиденне перспективне меню. Забезпечено вільний доступ підопічних до питної води (фото 5).

Для задоволення релігійних потреб підопічних до пансіонату раз у місяць навідується священнослужитель.

Працівники пансіонату повідомили, що первинну медичну допомогу підопічні отримують відповідно до декларацій, укладених з сімейним лікарем, згідно з Порядком вибору лікаря, який надає первинну медичну допомогу, та форми декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу,

затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.03.2018 № 503.

У разі потреби спеціалізована медична допомога підопічним надається на платній основі на базі комунального некомерційного підприємства «Львівське територіальне медичне об'єднання «Клінічна лікарня планового лікування, реабілітації та паліативної допомоги» на підставі Договору про медичне обслуговування від 02 січня 2024 року.

Персонал пансіонату володіє інформацією про стан здоров'я підопічних, допомагає у дотриманні ними режиму прийому лікарських засобів за призначенням лікаря. Забезпечення підопічних медичними препаратами чи іншими діагностичними послугами здійснюється їх родичами/близькими. Лікарські засоби, які приймають підопічні, зберігаються в окремому кабінеті, облаштованому як кабінет лікаря, в окремих підписаних боксах (фото 6) та видаються відповідно до призначень сімейного лікаря або інших вузьких спеціалістів.

Працівниками закладу проводиться вимірювання тиску підопічним; рівня цукру, про що робляться відповідні записи до журналу.

Маломобільні та ліжкові підопічні мають кнопки виклику персоналу.

Зі слів адміністратора закладу в пансіонаті за вимогою працює реабілітолог. Підопічні забезпечені технічними та іншими засобами реабілітації.

Підопічні вільно користуються особистими речами, телефонами та власними коштами. У пансіонаті забезпечено можливість телефонувати та користуватися мережею Інтернет – облаштовано точку Wi-Fi.

На першому поверсі пансіонату облаштовано зону відпочинку, наявний телевізор для спільного перегляду (фото 7).

У закладі організовано дозвілля: підопічні займаються розмальовками, читанням, грають у настільні ігри. Влітку у гарну погоду більшу частину дня перебувають на свіжому повітрі.

На інформаційних стендах пансіонату розміщена інформація про права і обов'язки підопічних, адреси і контактні дані посадових осіб, у тому числі Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, до яких підопічні та персонал можуть звернутися у разі порушення їх прав (фото 8).

Працівники закладу пройшли курс підвищення кваліфікації за дистанційною та заочною формами навчання, у тому числі шляхом участі в онлайн заняттях з відповідної тематики, за спеціальністю 231 «Соціальна робота» загальним обсягом 60 годин (фото 9).

Група НПМ провела особисте конфіденційне спілкування з 15 підопічними, 1 родичем підопічного та 7 працівниками закладу. Скарг на якість догляду та умови проживання від підопічних не надходило.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування НПМ було здійснено 22.11.2023, за результатами якого було виявлено такі порушення та недоліки:

- порушення права на захист від катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження;
- порушення права на достатній життєвий рівень;
- порушення права на повагу до приватного життя;
- порушення принципів безбар'єрності;
- порушення права на безпечні умови проживання;
- порушення права на отримання інформації.

За результатами попереднього відвідування НПМ вносились рекомендації ФОП Калашникову В'ячеславу В'ячеславовичу забезпечити:

- ведення журналу обліку травматизму підопічних та здійснення належної фіксації фактів травматизму та їх розслідування;
- облаштування житлового корпусу відповідно до норм ДБН В.2.2-40:2018;
- дотримання норм житлової площі на одного підопічного;
- вжиття заходів щодо дотримання Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417;
- наповнення інформаційного стенду інформацією про права підопічних та номерів телефонів і адреси посадових осіб, до яких вони можуть звернутися у разі порушення їхніх прав;
- контроль за організацією харчування підопічних;
- дотримання права підопічних на приватність, зокрема облаштування всіх житлових кімнат, у яких проживає більше, ніж одна особа, ширмами.

Під час повторного відвідування регіональною групою НПМ відзначаються певні зміни у дотриманні прав підопічних у пансіонаті. Зокрема:

- ведеться журнал обліку травматизму підопічних;
- наповнено інформаційний стенд інформацією про права підопічних та номерами телефонів і адреси посадових осіб, до яких вони можуть звернутися у разі порушення їхніх прав;
- підключено пожежну сигналізацію та укладено Договір з ПП «Ваша безпека 2020» про надання послуг з пожежного спостереження та технічного обслуговування установки автоматичної пожежної сигналізації від 01 вересня 2024 року; система пожежної сигналізації та устаткування передавання тривожних сповіщень відповідно до Акту №26 Підтвердження відповідності систем протипожежного захисту на об'єкті «Влаштування системи протипожежної сигналізації та оповіщення про пожежу» у житловому будинку для тимчасового проживання людей ФОП Калашников В.В. вважається такою, що пройшла комплексне випробування, відповідає чинним нормативним

документам, проектній документації та є готовою до експлуатування як елемент загальної системи захисту будівлі з 01 вересня 2024 року.

Водночас, під час повторного відвідування пансіонату 24.01.2025 регіональною групою НПМ були виявлені недоліки, що призводять до порушення прав підопічних, зокрема:

II. ФАКТИ ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України).

1. При вивченні медичної документації підопічних закладу групою НПМ встановлено, що медичні картки ведуться не на всіх мешканців пансіонату, що унеможливує здійснення належного контролю за організацією надання медичної допомоги підопічним, зокрема за дотриманням лікарських призначень, що є одним із основних заходів забезпечення соціальної послуги стаціонарного догляду відповідно до Державного стандарту.

2. У пансіонаті порушено вимоги Заходів та засобів щодо попередження інфікування при проведенні догляду за пацієнтами, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 03.08.2020 № 1777, які обов'язкові для всіх закладів, що надають соціальні послуги незалежно від форми власності та підпорядкування. Зокрема, у закладі не облаштовані окремі приміщення для ізоляції осіб з інфекційними захворюваннями, що порушує вимогу щодо забезпечення належних умов для своєчасної ізоляції таких осіб і попередження поширення інфекцій серед підопічних та персоналу.

3. У порушення вимог пункту 12 розділу III Правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16.12.2004 № 584, лікарські засоби зберігаються без контролю температури та рівня вологості.

Порушення прав осіб похилого віку на отримання послуг стаціонарного та паліативного догляду відповідно до вимог чинного законодавства (Закон України «Про соціальні послуги»).

4. Закладом надається соціальна послуга стаціонарного цілодобового догляду. Законом України «Про соціальні послуги» визначено, що надавачами соціальних послуг є юридичні та фізичні особи, фізичні особи-підприємці, включені до розділу «Надавачі соціальних послуг» Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг Міністерства соціальної політики України. Однак, у порушення вимог постанови Кабінету Міністрів України від 27.01.2021 № 99 «Про Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг» та статті 15 Закону України «Про соціальні послуги» ФОП Вашев О.О. не внесений до

Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг, що унеможливило здійснення моніторингу надання соціальних послуг та оцінки їх якості уповноваженими органами у системі надання соціальних послуг. Діяльність закладу у повній мірі не відповідає Критеріям діяльності та Державному стандарту.

Порушення права на повагу до приватного та сімейного життя (стаття 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 32 Конституції України, стаття 14, 22 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

5. У порушення пункту 35 Типового положення про будинок-інтернат для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2020 № 772 (далі – Типове положення), житлові кімнати для двох і більше осіб не облаштовані ширмами для забезпечення приватності під час переодягання, проведення санітарно-гігієнічних процедур ліжковим хворим підопічним. Зазначене створює умови, за яких неможливе забезпечення приватності підопічним та наявності позитивного терапевтичного середовища, що не відповідає пункту 34 розділу III Стандартів Європейського комітету з запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню.

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних осіб (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

6. Пансіонат у повній мірі не пристосований до потреб осіб з інвалідністю та підопічних, які належать до маломобільних груп населення, що не відповідає вимогам ДБН В.2.2-40:2018 «Державні будівельні норми. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення», ДБН В.2.2-18:2007 «Будинки і споруди. Заклади соціального захисту населення», а саме:

у коридорах житлового корпусу не встановлено спеціальні поручні для полегшення пересування підопічних;

не всі санітарно-гігієнічні кімнати закладу обладнано поручнями або іншими пристосуваннями для осіб з інвалідністю;

вхід до укриття не облаштований для маломобільних осіб;

верхня і нижня сходинки в закладі не промарковані та не контрастують у відношенні до інших сходинок сходового маршу і до горизонтальних площадок сходового маршу.

Порушення права на достатній життєвий рівень (стаття 48 Конституції України).

7. У ході відвідування закладу групою НПМ виявлено перенаселення в окремих житлових кімнатах, що є порушенням норм житлової площі на особу,

встановленої на рівні 8-10 м², та не відповідає вимогам ДБН В.2.2-18:2007 «Будинки і споруди. Заклади соціального захисту населення» (фото 10).

8. У приміщенні харчоблоку виявлено порушення санітарних вимог, встановлених статтею 37 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», зокрема: у холодильних камерах наявні продукти харчування, у тому числі заморожені м'ясні продукти без відповідного стікерування та позначки терміну придатності (фото 11).

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. ФОП Калашникову В.В., ФОП Вашеvu О.О. забезпечити:

усунення наявних порушень ДБН В.2.2-40:2018 «Державні будівельні норми. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення», ДБН В.2.2-18:2007 «Будинки і споруди. Заклади соціального захисту населення»;

дотримання права на приватність підопічних, зокрема облаштувати житлові кімнати закладу ширмами;

дотримання норм житлової площі на особу відповідно до вимог ДБН В.2.2-18:2007 «Будинки і споруди. Заклади соціального захисту населення»;

приміщення, де зберігаються лікарські засоби, термометром та гігрометром та здійснювати контроль за дотриманням вологості повітря та температурних умов для зберігання лікарських засобів;

ведення медичних карток на усіх мешканців пансіонату;


облаштування приміщення ізолятора для інфекційно хворих підопічних.

2. ФОП Вашеvu О.О. забезпечити:

забезпечити внесення фізичної особи-підприємця Вашеvu Олексія Олеговича в Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг Міністерства соціальної політики України;

Додатки: фотоматеріали на 4 аркушах.

**Керівник регіональної групи НПМ
у Львівській області**

 **Тетяна ПАНАСЕНКО**

Фотоматеріали

Фото 1



Фото 2



Фото 3



Фото 4

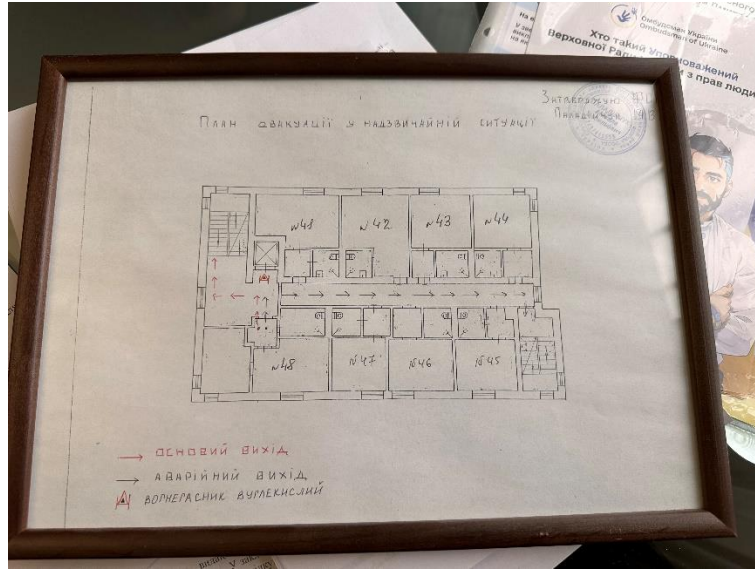


Фото 5



Фото 6



Фото 7



Фото 8

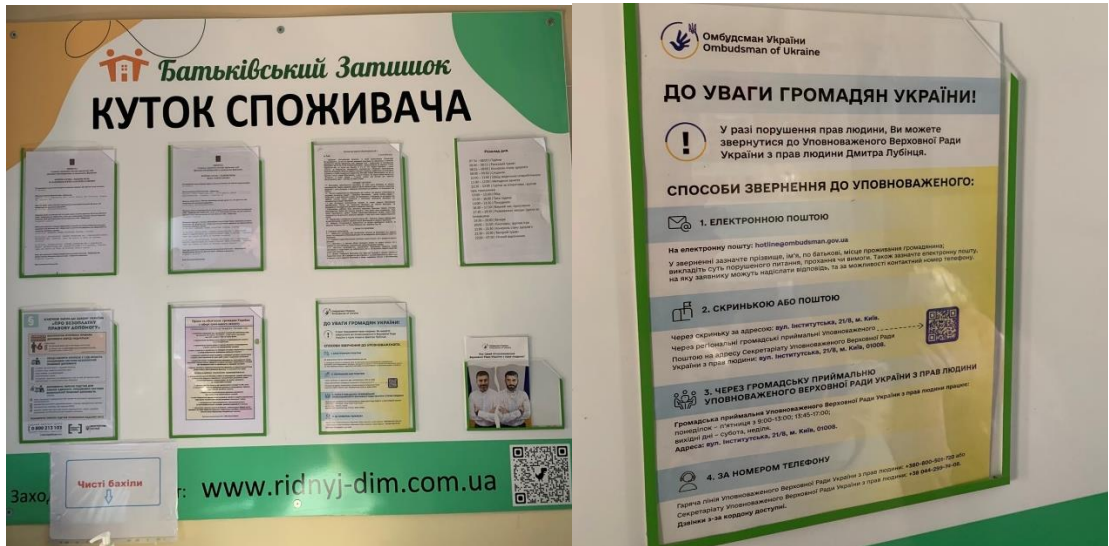


Фото 9



Φoto 10



Φoto 11

